

10.06.2025
NHO Byggenæringen

Høringssvar: Bevaringsstrategi for bygder og byers kulturmiljø

NHO Byggenæringen mener bevaringsstrategien for bygder og byers kulturmiljø må sees i tett sammenheng med regjeringens uttalte mål om å bygge 130 000 boliger innen 2030 og det årlige beregnede boligbehovet på 30 000 nye boliger.

NHO Byggenæringen deler strategiens syn på rehabilitering og gjenbruk av dagens bygg er viktig for en bærekraftig framtid, og at dagens lovverk gjør det krevende å få til ombruk av bygninger og bygningsdeler. Strategien må adressere behovet for å gjøre det enklere å rehabilitere, delbevare, ombygge og bruke om boliger og bygg på grå arealer, særlig i pressområdene.

I byer og pressområder, hvor areal er en knapp ressurs, må det bli billigere og enklere å bygge på grått fremfor grønt. Følgelig er det viktig at bevaringsstrategiene ikke bidrar til lengre og mer krevende planprosesser som øker usikkerheten for utbyggere.

De fleste byggene er allerede bygget, og det er behov for flere forbildeprosjekter der ombruk og nybygg viser potensial, muligheter og utfordringer.

I Norge står eierlinja sterkt. Det har bidratt til at vi i stor grad har tatt vare på boligene våre. Vi stiller oss bak Bygg og Bevars høringsinnspill hvor huseierne betraktes som nøkkelaktører. Strategien bør beskrive virkemidler som bidrar til kunnskapsdeling og praktisk veiledning, økonomiske virkemidler for vedlikehold og istandsetting og utvikling av insentiver som gjør det lønnsomt å ta vare på eldre bygninger fremfor å rive og bygge nytt for både private og profesjonelle eiere av bygg.

Neste år er 1946-generasjonen 80 år, og de påfølgende årene vil flere av oss bli eldre. Dette utfordrer samfunnet på mange områder, blant annet i boligsektoren. For å oppfylle målet om at flere skal kunne bo trygt hjemme lengre, vil det være behov for omfattende ombygginger av eksisterende boligmasse. Strategien bør adressere hvordan vi skal klare å se ulike samfunnsutfordringer i sammenheng.

Styrking av håndverksfagene

Mangel på faglærte håndverkere og håndverkskompetanse på tradisjonelle materialer og metoder er en av de største truslene mot bevaring av bygde kulturmiljøer. For å sikre god bruk av bygde kulturmiljøer må bevaringsstrategien også adressere denne utfordringen og kobles til Riksantikvarens håndverksstrategi. Konkret bør en satsing på håndverket innebære å bidra til økt rekruttering til utdanningsløpene, etablering av hospitering- og mentorordninger for håndverkere som ønsker å spesialisere seg innenfor oppgaver i ROT-markedet og å etablere relevante videreutdanningstilbud for håndverkere.

Vi viser for øvrig til Bygg og Bevars høringssvar.

Guro Hauge
Direktør for bærekraft og samfunnspolitikk
NHO Byggenæringen